

จังหวัดอุดรดิตถ์ ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง เมืองแห่งพระแท่นศิลาอาสน์ ตำนานเมืองลับแลที่มีแม่มาลัยและสาวสวย เมืองแห่งกลางสาดหวานหอม และบ้านเกิดของพระยาพิชัยดาบหัก ขุนศึกคู่บารมีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อุดรดิตถ์เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์มาแต่อดีตกาล โดยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานผ่านพัฒนาการมาหลายยุคหลายสมัย นับแต่ชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

จากการค้นพบกลองมโหระทึก ทำด้วยทองสัมฤทธิ์ ที่ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง เมื่อปี พ.ศ.2470 ทำให้เราทราบว่าอุดรดิตถ์เป็นดินแดนที่มีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่ก่อน พ.ศ.1000 แล้ว เพราะโบราณวัตถุที่ค้นพบดังกล่าวเป็นโลหะที่มีใช้กันอยู่ในยุคสัมฤทธิ์หรือยุคโลหะตอนต้น อันเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์นั่นเอง จึงนับได้ว่าอุดรดิตถ์เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมอันดั้งเดิมมาโดยลำดับ และสิ่งที่ยังเป็นความภาคภูมิใจของชาวอุดรดิตถ์ ก็คือความเกรียงไกรของพระยาพิชัยดาบหัก เดิมทีตัวเมืองอุดรดิตถ์เป็นเพียงตำบลชื่อ “บางโพธิ์ท่าอิฐ” ขึ้นกับเมืองพิชัย แต่เพราะบางโพธิ์ท่าอิฐซึ่งอยู่ริมฝั่งขวาของแม่น้ำน่านมีความเจริญรวดเร็ว เพราะเป็นท่าเรือขนถ่ายสินค้า ดังนั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกฐานะตำบลบางโพธิ์ท่าอิฐขึ้นเป็นเมือง “อุดรดิตถ์” ซึ่งมีความหมายว่าท่าน้ำแห่งทิศเหนือ แต่ยังคงขึ้นกับเมืองพิชัยอยู่ ต่อมาอุดรดิตถ์จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัด และเมืองพิชัยเลื่อนลงไปเป็นอำเภอหนึ่งขึ้นกับจังหวัดอุดรดิตถ์จนทุกวันนี้

ทางรถยนต์ อุดรดิตถ์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 491 กิโลเมตร การเดินทางโดยทางรถยนต์สามารถไปได้ 2 ทาง คือ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านอุยธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท เข้านครสวรรค์ แล้วใช้เส้นทางหมายเลข 11 เข้าพิษณุโลก แล้วเดินทางตามเส้นทางหมายเลข 11 ถึงอุดรดิตถ์ อีกเส้นทางหนึ่ง คือ กรุงเทพฯ ไปสิงห์บุรี แล้วใช้เส้นทางสายอินทร์บุรี-ตากฟ้า (ทางหลวงหมายเลข 11) จนถึงทางหลวงหมายเลข 12 (พิษณุโลก-หล่มสัก) เลี้ยวซ้ายไปอีก 8 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 11 จนถึงอุดรดิตถ์

ทางรถโดยสาร จากสถานีขนส่งสายเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 มีรถยนต์โดยสารธรรมดาและปรับอากาศ จากกรุงเทพฯ สู่อุดรดิตถ์ ทุกวันวันละหลายเที่ยว รายละเอียดติดต่อ โทร. 936-3660, 936-3666

ทางรถไฟ จากสถานีรถไฟหัวลำโพง มีรถไฟไปอุดรดิตถ์ทุกวัน วันละหลายเที่ยว จากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ รายละเอียดสอบถามได้ที่ โทร. 223-7010, 223-7020

อาณาเขตและการปกครอง

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดแพร่และน่าน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก เลย และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแนวเขตแดนยาว 120 กิโลเมตร
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุโขทัย

จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ 7,838.592 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอตรอน อำเภอพิชัย อำเภอลับแล อำเภอน้ำป่าด อำเภอท่าปลา อำเภอบ้านโคก อำเภอฟากท่า และอำเภอทองแสนขัน

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่างๆ

อำเภอดรอน	24	กิโลเมตร
อำเภอพิชัย	45	กิโลเมตร
อำเภอลับแล	8	กิโลเมตร
อำเภอน้ำป่าด	72	กิโลเมตร
อำเภอท่าปลา	40	กิโลเมตร
อำเภอบ้านโคก	165	กิโลเมตร
อำเภอฟากท่า	113	กิโลเมตร
อำเภอทองแสนขัน	42	กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอเมือง

วัดธรรมมาธิปไตย ตั้งอยู่ในตัวเมืองใกล้สี่แยกจุดตัดของถนนอินใจมีกับถนนสำราญรินทร์ เป็นที่เก็บบานประตูของวิหารหลังใหญ่และเก่าแก่มาของวัดพระฝาง บานประตูทำจากไม้ประยูรขนาดกว้าง 2.2 เมตร สูง 5.3 เมตร และหนา 16 เซนติเมตร แกะสลักในสมัยอยุธยาเป็นลายกนกก้านขด มีลายพุ่มทรวงข้าวบดินท์ 7 พุ่ม ระหว่างพุ่มมีกนกใบเทศขนานสองด้าน กล่าวกันว่า เป็นบานประตูไม้แกะสลักที่มีความงามเป็นที่สองรองลงมาจากประตูวิหารวัดสุทัศน์ที่กรุงเทพฯ

หลวงพ่เพชรวัดท่าถนน หลวงพ่เพชรเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุตรดิตถ์ ประดิษฐานอยู่ที่วัดท่าถนน วัดท่าถนนนี้เดิมชื่อว่า วัดวังเตาหม้อ ตั้งอยู่ในตัวเมืองอุตรดิตถ์ บริเวณริมแม่น้ำน่านถนนเกษมราษฎร์ ตำบลท่าอิฐ เป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์สมัยเชียงแสน นั่งขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้าง 32 นิ้วครึ่ง สูง 41 นิ้ว ตามประวัติกล่าวว่า ในปี พ.ศ. 2436 ขณะหลวงพ่อดังเจ้าอาวาสวัดหมอนไม้ เดินทางกลับจากรับนิมนต์ที่วัดสว่างอารมณ์ ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล เมื่อผ่านวัดสะแกที่เป็นวัดร้าง ได้พบเนินดินเป็นจอมปลวกขนาดใหญ่ มีเศพระพุทธรูปโผล่ขึ้นมา เมื่อขุดดูพบว่าเป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ มีลักษณะงดงามมาก จึงนำมาประดิษฐานไว้ที่วัดท่าถนน มีคนมากราบไหว้บูชาเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิเพชร จึงเรียกกันว่า “หลวงพ่เพชร”

วัดใหญ่ท่าเสา ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าเสา อยู่ทางทิศตะวันออกของตัวเมืองอุตรดิตถ์ โดยเดินทางไปตามถนนสำราญรินทร์ แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าซอย 10 เดินทางต่อไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร วัดนี้มีวิหารเก่าแก่ซึ่งมีบานประตูไม้แกะสลัก 2 บาน ตลอดจนลายไม้ที่วิหารด้านหน้า

อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก ประดิษฐานอยู่หน้าศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์ สร้างขึ้นเพื่อเป็นเกียรติประวัติของท่านในความองอาจกล้าหาญ รักชาติและเสียสละ เมื่อครั้งพระยาพิชัยซึ่งครองเมืองพิชัยในสมัยธนบุรี ท่านได้สร้างเกียรติประวัติไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อปี พ.ศ.2316 พม่ายกทัพมาตีเมืองพิชัย พระยาพิชัยได้ยกทัพไปสกัดทัพพม่าจนแตกพ่ายกลับไป การรบ

ในครั้งนั้น ดาบคู่มือของพระยาพิชัยได้หักไปหนึ่งเล่ม แต่ก็ยังรบได้ชัยชนะต่อทัพพม่าด้วยวีรกรรมดังกล่าว จึงได้สมญานามว่า “พระยาพิชัยดาบหัก” อนุสาวรีย์แห่งนี้ออกแบบและหล่อโดยกรมศิลปากร ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512

หอวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ที่อาคารจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นศูนย์รวมโบราณวัตถุที่สำคัญของชาวอุตรดิตถ์เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้าและเป็นหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุที่สำคัญชิ้นหนึ่งคือ “ยานมาศ” หรือ คานหามไม้แกะสลักโปร่ง 3 ชั้น กว้าง 73 เซนติเมตร ยาว 3.50 เมตร สูง 1.45 เมตร เป็นฝีมือช่างสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายยานมาศนี้ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงบันทึกไว้ในจดหมายเหตุเมื่อคราวเดินทางมาตรวจราชการ หัวเมืองฝ่ายเหนือ พ.ศ. 2444 ว่าทรงพบยานมาศแบบนี้ 4 คัน คันแรกทรงพบที่อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาทอีก 2 คัน พบที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก ครั้นมาถึงอุตรดิตถ์ก็พบอีกคันที่วัดท่าเสา ซึ่งก็ได้นำมาจัดแสดงไว้ให้ประชาชนชมที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งนี้

จิตรกรรมฝาผนังวัดกลาง อยู่ที่ตำบลบ้านเกาะ ห่างจากตัวอำเภอ 3 กิโลเมตร วัดกลางเป็นวัดเก่าแก่ มีพระอุโบสถที่มีลวดลายรูปปั้นสวยงาม ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังที่เก่าแก่หายากสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นภาพพระเวสสันดรชาดกและเทพชุมนุม

วัดพระฝาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านพระฝาง ตำบลผาจุก ห่างจากตัวเมืองประมาณ 25 กิโลเมตร จากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 1045 ถึงทางหลวงหมายเลข 11 เลี้ยวขวาไปทางพิษณุโลก 2 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายจากทางแยกเข้าไป 14 กิโลเมตร วัดนี้มีชื่อเต็มว่า “วัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ” เคยเป็นวัดที่จำพรรษาของ “เจ้าพระฝาง” เมืองสว่างคบุรี ซึ่งอยู่ในสมณเพศแต่หนุ่มห่มผ้าแดงและมีได้สติเป็นฆราวาส ท่านได้ชองสุ่มผู้คนสมัยกรุงศรีอยุธยาแตกครั้งที่ 2 เพื่อจะกู้เอกราช ปัจจุบันวัดพระฝางประกอบด้วยโบสถ์วิหารและพระธาตุเจดีย์เป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลายสำหรับบานประตูแกะสลักของพระวิหารปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่วัดธรรมมาธิปไตยในตัวเมือง

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอลับแล

อำเภอลับแล อยู่ห่างจากตัวเมืองอุตรดิตถ์ ประมาณ 8 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 102 ประมาณ 3 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 1041 ประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นเมืองโบราณมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เคยเสด็จมาเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2444 ความเป็นมาของคำว่า “ลับแล” นั้น ตามข้อสันนิษฐานของ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเห็นว่า เดิมชาวเมืองแพร์ เมืองน่านหนีเข้าศึกและความเดือดร้อนมาชุมนุมกันตั้งชุมชนอยู่ เนื่องจากเป็นที่ป่าดงหลบลบซ่อนตัวง่ายและภูมิประเทศเป็นเมืองอยู่ในระหว่างเขามีที่เนินสลับกับที่ต่ำ คนต่างเมืองถ้าไม่คุ้นเคยกับภูมิประเทศจะหลงทางได้ง่าย แต่ปัจจุบันมีถนนตัดผ่านทำให้สภาพป่าหมดไป ความลึกลับของเมืองจึงหายไป และยังมีอีกหลายตำนานที่กล่าวถึงเมืองลับแล ปัจจุบันอำเภอลับแลเป็นแหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรม เช่น ผ้าตีนจก ไม้กวาด นอกจากนี้ยังมีสวนกลางสาด ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดในอำเภอลับแล มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น

อนุสาวรีย์พระศรีพนมมาศ อยู่ตรงสี่แยกตลาดลับแล เดิมชื่อ ทองอิน เป็นนายอากรสุรา เชื้อสายจีน แต่ด้วยความรักในท้องถิ่นจึงพัฒนาเมืองลับแลมาโดยตลอด เป็นผู้นำชุมชนที่ชาวลับแลให้ความนับถือ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนพิศาลจีนะกิจ และเลื่อนเป็นพระ-ศรีพนมมาศ ในปี พ.ศ.2451

วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง อยู่ที่หมู่ 3 บ้านทุ่งยั้ง ตำบลทุ่งยั้ง จากตัวเมืองอุตรดิตถ์ไปตามทางหลวงหมายเลข 102 ประมาณ 3 กิโลเมตร จะมองเห็นวัดอยู่ทางซ้ายมือ วัดนี้เป็นวัดเก่าแก่อยู่ติดถนนใหญ่สายบรมอาสาณ์ ใกล้กับวัดพระยืนพุทธบาทยุคล และวัดพระแท่นศิลาอาสน์ เดิมชื่อว่า “วัดมหาธาตุ” ภายในพระบรมธาตุทุ่งยั้งซึ่งเก่าแก่มาก เป็นเจดีย์ทรงลังกา บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า องค์พระธาตุนี้เป็นเจดีย์แบบลังกาทรงกลมฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยม 3 ชั้น ฐานล่างมีเจดีย์องค์เล็กๆ เป็นบริวารอยู่ 4 มุม ฐานชั้นที่ 3 มีซุ้มคูหา 4 ด้าน สันนิษฐานว่าได้บูรณะขึ้นภายหลัง

วัดพระยืนพุทธบาทยุคล อยู่เลยวัดพระบรมธาตุทุ่งยั้งไปตามทางหลวงหมายเลข 102 ประมาณ 500 เมตร วัดอยู่ทางซ้ายมือของถนนใกล้ทางแยก ภายในมีมณฑปเป็นศิลปะแบบเชียงแสน ครอบรอยพระพุทธบาทคู่ประทับยืนบนฐานดอกบัวสูงประมาณ 1.5 เมตร ที่วัดพระยืนพุทธบาทยุคลนี้ ยังมีพระพุทธรูปหล่อด้วยสัมฤทธิ์ปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง 55 นิ้ว สูง 66 นิ้ว เป็นพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยเรียกกันว่า “หลวงพ่อกุญชรังสี” เดิมประดิษฐานอยู่ในมณฑปมีปูนพอกหุ้มไว้ทั้งองค์ ต่อมาได้กระเทาะปูนออกและนำไปประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถที่สร้างใหม่

วัดพระแท่นศิลาอาสน์ ตั้งอยู่บ้านพระแท่น ตำบลทุ่งยั้ง ห่างจากตัวจังหวัด 14 กิโลเมตร อยู่เลยวัดพระยืนไปเล็กน้อย มีพระแท่นศิลาอาสน์เป็นศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 8 ฟุต สูง 3 นิ้ว มีลวดลายประกอบเป็นหลัก ฐานพุทธบัลังก์ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงสุโขทัย ยังไม่ปรากฏนามของผู้สร้าง พ.ศ.2451 ไฟป่าได้ไหม้พระมณฑปและวิหาร เหลืออยู่แต่ศิลาแลงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้โปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์ใหม่จะมีงานนมัสการในวันเพ็ญเดือนสามของทุกปี พร้อมกับวัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง และวัดพระยืนพุทธบาทยุคล

หนองพระแล อยู่ที่บ้านหนองพระแล ตำบลทุ่งยั้ง ห่างจากตัวจังหวัด 13 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 1041 เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

วัดดอนสัก อยู่ที่หมู่ 6 บ้านต้นม่วง ตำบลบ้านฝาย ห่างจากจังหวัด 9 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1041 มีวิหารที่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีบานประตูแกะสลักงดงาม ด้านหน้า 1 ประตู ด้านหลัง 2 ประตู แกะสลักด้วยไม้ประดู่ลึกลงไปประมาณ 4 นิ้ว เป็นลวดลายกนกกันขาตไขว้ ประกอบด้วยรูปหงส์ เทพนม และยักษ์ วัดนี้สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

วัดเจติยคีรีวิหาร อยู่ที่ หมู่ 1 บ้านวัดป่า ตำบลฝายหลวง ห่างจากตัวจังหวัด 10 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1040-1043 เป็นบรมธาตุเจติยทรงลังกา บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า พระประธานเป็นพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยอันงดงามบานประตูและหน้าบันเป็นไม้แกะสลัก

อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมฤมาร อยู่ที่ หมู่ 7 บ้านท้องลับแล ตำบลฝายหลวงอยู่ห่างจากตัวจังหวัด 12 กิโลเมตร จากอำเภอลับแลใช้ทางหลวงหมายเลข 1043 เป็นอนุสาวรีย์ของปฐมผู้ครองเมืองลับแล บนเนินเขาด้านหลังอนุสาวรีย์มีทางขึ้นไปยังจุดชมวิวมองเห็นภูมิประเทศของเมืองลับแล

น้ำตกแม่พูล อยู่ที่หมู่ 4 บ้านต้นเกลือ ตำบลแม่พูล ห่างจากตัวจังหวัด 20 กิโลเมตร จากอำเภอลับแล ใช้ทางหลวงหมายเลข 1041-1043 เป็นน้ำตกที่เกิดจากการตกแตงธารน้ำ โดยการเทปูนมีความสูงหลายชั้น มีลักษณะเป็นฝายน้ำล้น เป็นขั้นๆ สภาพโดยรอบร่มรื่น มีธรรมชาติแวดล้อมสวยงาม และมีศาลาสำหรับนั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์ น้ำตกแม่พูลได้อย่างชัดเจน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ใกล้ตัวเมืองและมีถนนเข้าถึงอย่างสะดวกสบายมาก

เวียงเจ้าเงาะ หรือ เมืองทุ่งยั้ง ชาวบ้านเล่ากันว่า เจ้าเงาะได้พานางธรรมาอยู่ทีกระโจมปลายนานี่นี้เมื่อครั้งที่ถูกท้าวสามลและนางมณฑาเนรเทศ จึงเรียกว่า เวียงเจ้าเงาะ แต่ความจริงแล้วเวียงเจ้าเงาะ หรือเมืองทุ่งยั้งนี้เป็นเมืองเก่าแก่ก่อนที่ชนชาติไทยจะมาปกครองประเทศ และได้มีการขุดค้นพบโบราณวัตถุต่างๆ เช่น มโหระทึกโลหะว่า พรำสัมฤทธิ์ เป็นต้น

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอพิชัย

เมืองพิชัย อยู่ที่หมู่ 1, 3 ตำบลในเมือง ตามทางหลวงหมายเลข 1204 ระยะทาง 45 กิโลเมตร จากตัวจังหวัด เป็นเมืองเก่าอายุริมฝั่งแม่น้ำน่านด้านตะวันตก สันนิษฐานว่า พระบรมไตรโลกนาถทรงโปรดให้สร้างขึ้นเป็นเมืองหน้าด่าน มีกำแพงเมืองและคูเมืองที่สร้างขึ้นไว้กับเจดีย์ต่างๆ ปัจจุบันร่องรอยเมืองพิชัยเก่าเกือบไม่หลงเหลือให้เห็น มีเพียงเจดีย์เก่าที่วัดหน้าพระธาตุ ซึ่งเป็นวัดที่ประดิษฐานหลวงพ่อดำ อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวพิชัยมาแต่โบราณ

วัดเอกราช อยู่ที่หมู่ 1 ตำบลคอรุม ระยะทาง 45 กิโลเมตร (จากตัวจังหวัดถึงอำเภอพิชัย 41 กิโลเมตร และจากอำเภอถึงที่ตั้งวัด 4 กิโลเมตร) เชื่อกันว่าเป็นสถานที่ ซึ่งพระยาพิชัยได้รับกับข้าศึกจนดาบหัก

บ้านห้วยคา อยู่ที่หมู่ 6 ตำบลในเมือง ระยะทาง 50 กิโลเมตร (จากตัวจังหวัดถึงอำเภอ 45 กิโลเมตร และอำเภอถึงที่ตั้ง 5 กิโลเมตร) อยู่ในหมู่บ้านคลองระวาน เป็นสถานที่เกิดของพระยาพิชัย

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอน้ำป่า

เขื่อนสิริกิติ์ ตั้งอยู่ที่บ้านผาช่อม ตำบลน้ำป่า ห่างจากตัวจังหวัด 60 กิโลเมตร ตามทางหลวงสายอุตรดิตถ์-น้ำป่า ถนนราดยางตลอด เขื่อนสิริกิติ์เป็นเขื่อนดินสร้างกันแม่น้ำน่านที่ผาช่อม สันเขื่อนยาว 800 เมตร กว้าง 12 เมตร สูง 113.6 เมตร นับเป็นเขื่อนดิน (แกนคอนกรีต) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก บริเวณเหนือเขื่อนเป็นทะเลสาบใหญ่ที่มีชื่อว่า ทะเลสาบสุริยจันทร์พญามังราย มีทิวทัศน์สวยงาม โดยเฉพาะในฤดูหนาว พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่ถูกจัดแต่งเต็มจะพากันออกดอกบานสะพรั่ง เมื่อไปถึงบริเวณเขื่อนนักท่องเที่ยวควรไปติดต่อที่ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ซึ่งให้บริการด้านข่าวสารและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การอนุญาตให้เข้าชมกิจการของเขื่อน การจองที่พัก การให้เช่าเรือท่องเที่ยวทะเลสาบ

เหนือเขื่อน เป็นต้น อัตราค่าเช่าเรือสองในเขื่อนสิริกิติ์คือ เรือขนาด 150 คน ค่าเช่าชั่วโมงแรก 1,700 บาท ชั่วโมงถัดมา 1,500 บาท ค่าจอด 100 บาท จะให้บริการระหว่างเวลา 08.30-16.30 น.

สำหรับที่พักมีลักษณะเป็นเรือนแถวปรับอากาศมี จำนวน 50 ห้อง พักได้ห้องละ 2 คน ราคาห้องละ 600 บาท บ้านพักปรับอากาศ จำนวน 10 หลัง ราคาหลังละ 1,100 บาท เปิดให้จองล่วงหน้าภายใน 3 เดือน ติดต่อสอบถามรายละเอียดที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โทร. 436-3179

เขื่อนดินช่องเขาขาดหรือขาดเค็ด ห่างจากอำเภอท่าปลา 4 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 1163 เป็นเขื่อนดินที่สร้างปิดช่องเขาเพื่อป้องกันมิให้น้ำในอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนสิริกิติ์ไหลออกมาทางช่องเขา สันเขื่อนเป็นถนนมีท่าเรือสำหรับส่งปลา และเรือเอกชนบริการนำเที่ยวในอ่างเก็บน้ำ

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอน้ำป่า

วนอุทยานสักใหญ่ อยู่ที่ หมู่ 4 บ้านปางเกลือ ตำบลน้ำไคร้ จากตัวเมืองเดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 1045 ประมาณ 60 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 1146 ประมาณ 7 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 1047 ประมาณ 11 กิโลเมตร เลี้ยวขวาอีกครั้งไปตามทางลูกรังไปตามภูเขาอีก 2 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 81 กิโลเมตร ลักษณะเป็นป่าเบญจพรรณ มีเนื้อที่ 1,000 ไร่ ภายในมีต้นสักใหญ่ที่สุดในโลก มีความยาวรอบต้น 987 เซนติเมตร สูง 47 เมตร วัดเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2530 มีอายุประมาณ 1,500 ปี ปัจจุบันถูกพายุพัดสอยอดหัก ลำต้นส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในสภาพเดิม

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอทองแสนขัน

บ่อเหล็กน้ำพี้ อยู่ที่หมู่ 1 บ้านน้ำพี้ ตำบลน้ำพี้ ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 56 กิโลเมตร (จากตัวจังหวัดถึงอำเภอ 42 กิโลเมตร และจากอำเภอถึงที่ตั้ง 14 กิโลเมตร) ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 และเข้าทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1245 บ่อเหล็กน้ำพี้เป็นบ่อเหล็กกล้ามีอยู่ด้วยกันหลายบ่อ แต่เท่าที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนมีอยู่ 2 บ่อ คือ “บ่อพระแสง” และ “บ่อพระขรรค์” โดยบ่อพระแสงจะเป็นบ่อที่มีเนื้อเหล็กดีกว่าบ่ออื่น ในสมัยโบราณนายช่างผู้สร้างพระแสงดาบถวายพระมหากษัตริย์ จะนำเอาเหล็กน้ำพี้ที่บริเวณบ่อพระแสงไปถลุงทำพระแสงดาบ จึงเรียกว่า “บ่อพระแสง” ส่วนบ่อพระขรรค์ เข้าใจว่าเป็นบ่อที่นำเอาเหล็กจากบริเวณนี้ไปถลุงทำพระขรรค์ จึงเรียกว่า “บ่อพระขรรค์” ห้ามมิให้ผู้ใดขุดเหล็กจากบ่อนี้ สงวนไว้ใช้ในการทำพระแสงดาบสำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น

ถ้ำดิน อยู่ที่หมู่ 9 บ้านถ้ำดิน ตำบลบ่อทอง ตามทางหลวงหมายเลข 1245 และทางลูกรัง 3 กิโลเมตร รวมระยะทาง 45 กิโลเมตร มีถ้ำหินอ่อนสวยงาม และยังมีถ้ำที่เป็นที่อยู่ของค้าง-คาวปากย่น จำนวนกว่า 3 ล้านตัว

เทศกาลและงานประเพณี

งานวันกลางสาด กลางสาดเป็นผลไม้ที่มีชื่อของจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยเฉพาะเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรชาวอำเภอลับแลมาเป็นเวลานาน กลุ่มเกษตรกรอำเภอลับแล เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ และสำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ (โทร. 055-411769) จึงได้ร่วมกันจัดงานวัดกลางสาดขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรปรับปรุงพันธุ์กลางสาดของตนให้มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

กำหนดงาน ประมาณวันเสาร์-อาทิตย์ หรือปลายเดือนกันยายนของทุกปี จัดขึ้น ณ บริเวณสนามกีฬาพิชัยดาบหัก หน้าศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจัดให้มีนิทรรศการทางวิชาการเกี่ยวกับกลางสาด การประกวดกลางสาด ธิดากลางสาด การประกวด

รถผลไม้ การออกร้านสินค้าพื้นเมือง ตลอดจนการแสดงและมหรสพพื้นเมืองของชาวลับแลอีกด้วย

งานพระยาพิชัยดาบหักและงานกาชาด เป็นงานฤดูหนาวประจำปี และงานรำลึกถึงวีรกรรมของพระยาพิชัยดาบหัก กำหนดจัดงาน วันที่ 7-14 มกราคม ของทุกปี

งานเทศกาลวัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง, วัดพระแท่นศิลาอาสน์ และวัดพระยืนพุทธบาทยุคล วันขึ้น 8-15 ค่ำ เดือน 3 (วันมาฆบูชา)

ประเพณีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า จัดขึ้นที่วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 (วันวิสาขบูชา) เป็นสัปดาห์ส่งเสริมพุทธศาสนา หลังจากวันวิสาขบูชาอีก 7 วัน เรียกว่าวันอัฐมีบูชา จะมีพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า

ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

อุตรดิตถ์มีสินค้าที่น่าสนใจ ได้แก่ สินค้าผ้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง หน่อไม้กระป๋อง ลูกทาวเชื่อม ขนมหเทียนสวย และไม้กวาดตองกง สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าในเมือง และที่อำเภอลับแล

ขึ้นดินจก เป็นขึ้นพื้นเมืองที่ดงงามมีลวดลายสวยไปอีกแบบหนึ่ง ซึ่งไม่ซ้ำกับที่อื่น มีการทอและจำหน่ายที่อำเภอลับแล

ไม้กวาดตองกง ไม้กวาดที่มีชื่อของอุตรดิตถ์ พระศรีพนมมาศ นายอำเภอนักพัฒนาลับแลเป็นผู้ริเริ่มให้ผลิต ไม้กวาดชนิดนี้มีจำหน่ายทั่วไปในตัวเมืองและที่อำเภอลับแล อันเป็นแหล่งผลิต ไม้กวาดชนิดนี้

ลูกทาวเชื่อม ของฝากที่ดีอีกอย่างหนึ่งจากอุตรดิตถ์ มีจำหน่ายทั่วไป

ขนมหเทียนสวย มีรสชาติที่อร่อย หวานหอม นิยมเป็นของฝาก มีจำหน่ายทั่วไป

กล้วยกวน เหมาะเป็นของฝากอีกเช่นกัน มีจำหน่ายทั่วไป

ไส้เมี่ยง รสหวานหอม กรอบ สำหรับขบเคี้ยวเป็นของว่าง

หัวผักกาดเค็ม ของอุตรดิตถ์มีชื่อเสียงมากในด้านคุณภาพ ราคายุติธรรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ถนนกมณี 1/257 ถนนบรมราชินี อำเภอเมือง โทร. 411245
ทำและจำหน่ายขนมเทียนสวย

พื้นเมือง 550 ถนนอินใจมี เขตเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ
อำเภอลับแล โทร. 431042 จำหน่ายสินค้าผ้า และผลิตภัณฑ์จาก
ผ้าพื้นเมือง ไม้กวาดตองกง

เล่าซุ่นเส็ง 286 ถนนอินใจมี อำเภอเมือง โทร. 411294
ขายปลีกและส่งหน่อไม้กระป๋อง และลูกตาวเชื่อมกระป๋อง

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 055)

ที่ว่าการอำเภอเมือง	411037, 413758
ที่ทำการไปรษณีย์	411053, 411929
โรงพยาบาลอุตรดิตถ์	411064, 411176
ศาลากลางจังหวัด	411209, 411977
สำนักงานจังหวัดอุตรดิตถ์	411003
สถานีขนส่ง	411059
สถานีตำรวจอำเภอเมือง	411987
สถานีรถไฟ	411023

.....

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือเขต 2
448/16 ถนนสิงห์ไคล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
โทร. (053) 717433, 744674-5 โทรสาร (053) 717434

.....